

POLITIET

**POLITIETS
TRUSSELVURDERING
2021**

FORORD

I denne åpne trusselvurderingen tar vi for oss et utvalg av kriminalitetstrusler. Disse er valgt ut både på grunn av alvorlighet og fordi politiet vurderer at utviklingen er negativ. Dette er første gang etter politireformen at politiet utarbeider en åpen trusselvurdering, og vi planlegger å gjøre dette hvert år.

Trusselvurderingen er utarbeidet på et overordnet nivå. Vurderingene er fremtidsrettet for å kunne danne grunnlag for planlegging og prioritering av tiltak som skal forebygge og bekjempe kriminalitet. Vurderinger om fremtiden innebærer som kjent alltid en viss grad av usikkerhet, noe som gjenspeiles gjennom bruk av standardiserte sannsynlighetsord.

Politiet skal bidra til redusert kriminalitet og økt trygghet for innbyggerne. Forebygging er politiets hovedstrategi og sparer samfunnet for økonomiske og menneskelige kostnader. Innsats i forkant er bedre enn å reparere i etterkant. For politiet er det derfor viktig å dele kunnskap om kriminalitetsutfordringer med innbyggerne og våre samarbeidsaktører.

Forebygging er ikke en oppgave for politiet alene. Det er mange som har en rolle og et ansvar i det forebyggende arbeidet. Svært ofte vil det være aktører utenfor politiet som har de rette virkemidlene og tiltakene. Samarbeid gir større kunnskap og et bedre beslutningsgrunnlag for å iverksette tiltak som samlet sett gir forebyggende effekt.

Benedicte Bjørnland
Politidirektør

INNHOOLD

FORORD	2
SAMMENDRAG	4
INNLEDNING	7
TRUSLER MOT OFFENTLIG RO, ORDEN OG TRYGGHETEN I SAMFUNNET	11
TRUSLER MOT LIV OG HELSE	16
TRUSLER MOT NÆRINGSLIVET OG I DET DIGITALE ROM	21
TRUSLER MOT SAMFUNNSSTRUKTURER, RESSURSGRUNNLAG OG MILJØ	26
TRUSLER MOT GRENSE- OG INDRE SIKKERHET	32

SAMMENDRAG

Nyetableringer, ekspansjon av internasjonale kriminelle nettverk og rekruttering av unge

Det er sannsynlig at internasjonale kriminelle nettverk vil søke å etablere seg eller ekspandere sin kriminelle virksomhet i Norge. Det er videre sannsynlig at ekspansjon og etablering vil bidra til økt rekruttering og spenningsnivå og føre til alvorlige voldshendelser. Ved ekspansjon og nyetableringer trenger gjengene å rekruttere personer til gjengkriminalitet for å styrke sin posisjon. Det er meget sannsynlig at kriminelle aktører vil fortsette rekrutteringen av unge til gjengkriminalitet, og at dette vil øke i forbindelse med ekspansjon og nyetableringer.

Voldspotente enkeltpersoner med alvorlige psykiske lidelser

Det rapporteres om en økning i tilfeller der personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer utøver grov vold og trusler, og det er sannsynlig at flere enn tidligere vil begå grove voldshandlinger. Dette ses blant annet i sammenheng med endringer i vilkårene for tvangsinleggelse.

Familiemedlemmer som begår overgrep mot barn, og vold i nære relasjoner

Økning i arbeidsledighet og økonomiske nedgangstider har sterk sammenheng med økt fare for alkohol- og rusmisbruk, angstlidelser og depresjon. Dette kan igjen føre til større fare for vold, overgrep og omsorgssvikt, både hos personer som allerede utøver vold, og nye voldsutøvere. Som følge av dette er det sannsynlig at noen vil utøve mer vold og seksuelle overgrep mot familiemedlemmer. Videre er det mulig at barn som ikke tidligere har blitt utsatt for det, vil oppleve vold og overgrep fra familiemedlemmer.

Datainnbrudd med løsepengevirus

Det er meget sannsynlig at det vil bli gjennomført flere vellykkede datainnbrudd med løsepengevirus mot norske virksomheter. Dette ses i sammenheng med en jevn økning i antallet hendelser de siste årene og mulighet for høy profitt. Det er videre mulig at virksomheter med samfunnskritiske funksjoner vil bli utsatt for vellykkede datainnbrudd.

Arbeidsgivere som unndrar skatt ved svart arbeid

Det er sannsynlig at det vil bli en økning av arbeidsgivere som vil benytte svart arbeid. Dette ses i sammenheng med større etterspørsel etter arbeidskraft i bransjer som er særlig belastet med skatte- og avgifts-kriminalitet og utnyttelse til arbeid. Spesielt gjelder dette bransjer i vekst, som vare-transport samt bygg og anlegg.

Ulovlig fiske og underreportering av fangst i fiskerinæringen

Ulovlig fiske kamoufleres ved hjelp av underreportering. Det har av flere aktører i mange år vært vesentlig og systematisk underreportering av fangst i næringen. Det vurderes som meget sannsynlig at enkelte næringsutøvere vil videreføre et omfattende ulovlig fiske og under- og feilreportering av fangst. Kriminaliteten omfatter ulike former for økonomisk kriminalitet og arbeidsliv-kriminalitet. Ulovlig fiske er også miljø-kriminalitet ved at det undergraver bærekraften i norsk fiskeriforvaltning.

Utlendinger som misbruker ID-dokumenter

ID-misbruk tilrettelegger for ulike typer kriminalitet. Innføringen av reiserestriksjoner i forbindelse med koronapandemien, med strengere grensekontroll, skaper et økt behov for å legitimere innreise til Norge gjennom misbruk av ID-dokumenter. Det er meget sannsynlig at flere enn tidligere vil ta seg ulovlig inn i Norge som impostere, det vil si at de benytter ekte ID-dokumenter som tilhører andre.

INNLEDNING

Politiets trusselvurdering (PTV) beskriver særlig utvalgte kriminalitetstrusler og gir en fremtidsrettet vurdering av disse. Gjennom en offentliggjøring av PTV vil politiet bidra til en felles situasjonsforståelse av de kriminalitetsutfordringer samfunnet står overfor. Formålet er å gi et godt grunnlag for samhandling med andre for å forebygge og bekjempe kriminalitet. I tillegg skal PTV gi politiet beslutningsstøtte til å gjøre prioriteringer og sette inn effektive tiltak for hele politiets oppgaveportefølje. Det utarbeides årlig flere nasjonale trusselvurderinger fra ulike virksomheter. PTV omfatter et utvalg av alvorlige kriminalitetstrusler som faller inn under politiets ansvarsområde.

Politidirektoratet har bestilt PTV som beslutningsstøtte, og produktet er utarbeidet av Kripos i samhandling med samtlige politidistrikt og særorgan. Politiets trusselvurdering reflekterer politiets samlede etterretningsproduksjon. I tillegg bygger rapporten på informasjon fra nasjonale og internasjonale kilder, som forskningsrapporter og rapporter fra ulike samarbeidspartnere.

Politiets oppgaver er mange, og kriminaliteten som rammer enkeltindivider og samfunn, har ulik grad av alvorlighet. I denne trusselvurderingen løftes de kriminalitetstruslene frem som er vurdert som spesielt alvorlige og hvor en særlig negativ utvikling er forventet. De er vurdert på bakgrunn av strukturerte analyseteknikker der det er sett hen til aktørens vilje og evne til å utføre kriminalitet, i tillegg til negativ utvikling av kriminaliteten og konsekvenser for individ og samfunn. Rapporten er utarbeidet i henhold til prinsippene i *Etterretningsdoktrine for politiet*.

Beskrivelsene av kriminalitetstruslene er aggregert og forkortet i rapporten. Det er kun de mest relevante premissene og årsakssammenhengene for vurderingene som er trukket frem. Vurderingene retter seg inntil ett år frem i tid. Med mindre annet er spesifisert, er vurderingene nasjonale.

Hvordan lese rapporten

Rapporten starter med et sammendrag. Under *Kontekst* beskrives noen relevante faktorer som påvirker kriminalitetsutviklingen fremover. Rapporten er strukturert rundt fem hovedkategorier. Disse innledes med en kort forklaring av hva vi legger i kategoriene. Videre følger utvalgte alvorlige kriminalitets-trusler innen hver hovedkategori. Deretter følger en vurdering av forventet utvikling for hver av truslene og en beskrivelse av premis-sene som ligger til grunn for vurderingen. Noen av kriminalitetstruslene kan imidlertid passe inn under flere av hovedkategoriene. Vurderingene er skrevet i kursiv og plassert i grå bokser. Truslene er ikke presentert i henhold til alvorlighetsgrad.

Kontekst

Norge har en generelt høy grad av offentlig orden og trygghet i samfunnet, og befolkningen har høy tillit til både politiet og myndigheter. Kriminaliteten i Norge påvirkes av globalisering, digitalisering og teknologisk utvikling.

Imidlertid påvirker koronapandemien og smitteverntiltakene hverdagslivet, arbeidslivet og økonomien. Dette fører til økt utrygghet i samfunnet og får konsekvenser for kriminaliteten.

Smitteverntiltakene har medført økt digitalisering i samfunnet. Dette påvirker trusselbildet i det digitale rom ved at kriminelle aktører har fått et større handlingsrom og tilpasser seg situasjonen. Videre påvirker reiserestriksjonene den grensekryssende kriminaliteten spesielt ved at aktørene har utviklet nye moduser for ulovlig innreise og smugling.

Politiske bevegelser og aktivisme, demonstrasjoner og motdemonstrasjoner preger også situasjonsbildet og fører til konflikter i det offentlige rom. Konflikter i gjengmiljøene påvirker også tryggheten i samfunnet negativt.

Sannsynlighetsord

Vurderinger vil alltid inneholde en grad av usikkerhet. For å håndtere dette på en standardisert og strukturert måte er det benyttet sannsynlighetsord:

Nasjonal standard	Beskrivelse	NATO standard
Meget sannsynlig	Det er meget god grunn til å forvente...	Highly likely (>90%)
Sannsynlig	Det er grunn til å forvente...	Likely (60-90%)
Mulig	Det er like sannsynlig som usannsynlig...	Even chance (40-60%)
Lite sannsynlig	Det er liten grunn til å forvente...	Unlikely (10-40%)
Svært lite sannsynlig	Det er svært liten grunn til å forvente...	Highly unlikely (<10%)

Etterretningsdoktrinen (2020)

TRUSLER MOT
OFFENTLIG RO, ORDEN
OG TRYGGHETEN
I SAMFUNNET

Med *trusler mot offentlig ro, orden og tryggheten i samfunnet* menes kriminalitet som skaper utrygghet i det offentlige rom, for eksempel konflikter og voldsepisoder. Nedenfor følger utvalgte særlig alvorlige kriminalitetstrusler innen denne hovedkategorien.

Nyetableringer og ekspansjon av internasjonale kriminelle nettverk

Det er sannsynlig at internasjonale kriminelle nettverk vil forsøke å utvide sin aktivitet i Norge. Videre er det sannsynlig at ekspansjonsaktivitetene vil innebære økt rekruttering, og at spenningsnivået vil øke med alvorlige voldshendelser, blant annet ved bruk av våpen. Trusselen for voldelige konfrontasjoner kan bli forsterket dersom etableringen utfordrer andre kriminelle nettverks interesser.

Kriminelle nettverk er et samlebegrep for miljøer, gjenger, grupperinger eller sett av individer som er knyttet sammen gjennom kriminalitet. De kriminelle knytningene kan være av både kortvarig og langvarig karakter og involvere all type kriminalitet, og nettverkene kan ha større eller mindre grad av struktur og organisering. Begrepet er således

en paraplybetegnelse som dekker alt fra organiserte kriminelle grupper til kriminelle ungdomsgrupperinger. Gjengkriminalitet blir ofte ansett som et typisk storbyfenomen, men i gjengbegrepet inngår også 1% MC-klubber¹, som ikke er begrenset til urbane områder.

Flere internasjonale kriminelle gjenger har over tid vist at de har en intensjon om å ekspandere sin virksomhet til eller i Norge. Ekspansjonsaktiviteter påvirker ofte den eksisterende maktbalansen mellom kriminelle nettverk og oppfattes ofte som en provokasjon, spesielt dersom etableringen skjer i kjerneområdet til allerede etablerte nettverk. Nyetableringer og ekspansjon er tidvis utgangspunkt for grove voldshandlinger og/eller opphav til større konflikter. De grove voldshandlingene utføres gjerne ved bruk av stikkvåpen i det offentlige rom, men det er også eksempler på bruk av skytevåpen. Voldshandlingene kan ha negativ påvirkning på trygghetsfølelsen lokalt og generelt i samfunnet.

¹ 1% MC-klubb er en betegnelse på en motorsykelklubb som selv definerer seg som lovløs og utenfor det norske samfunnet, med sine egne lover og regler. De anser seg som et brorskap, og en stor andel av medlemmene er straffedømt.

Rekruttering av unge personer til gjengkriminalitet

Det er meget sannsynlig at kriminelle gjenger vil fortsette å rekruttere unge personer til gjengkriminalitet.

Rekrutteringen styrker gjengenes posisjon, fører unge personer inn på en kriminell løpebane og påvirker trygghetsfølelsen i samfunnet negativt.

Kriminelle gjenger er ofte strukturert rundt noen få lederskikkelser eller en indre kjerne av personer. I den ytre kretsen er det løpegutter som ofte har en løs tilknytning til gjengen. Løpegutter er hovedsakelig unge personer, som blant annet blir brukt til å omsette narkotika, skjule våpen eller utføre voldshandlinger på vegne av gjengen.

Selv nyrekruttede løpegutter anses å være en del av den kriminelle gjengen og får beskyttelse og tilhørighet, men de kan lett skiftes ut. De spiller likevel en sentral rolle i kriminalitetsutøvelsen, og gjengenes kriminelle virksomhet er avhengig av rekruttering av unge personer. Rekrutteringsbehovet er kontinuerlig, men øker i en etablerings- eller ekspansjonsfase og når konfliktnivået tilspisser seg.

Gjengene tiltrekker seg ungdom, ofte med levekårsutfordringer og minoritetsbakgrunn, ved å tilby tilhørighet, brorskap, respekt, beskyttelse og økonomiske midler som normalt ville vært utenfor deres rekkevidde. Kjederekruttering av hele vennegjenger og rekruttering gjennom slektskap fremstår som vanlig. Det er også eksempler på bruk av trusler og tvang. Det foregår målbevisst rekruttering av ungdommer med voldskapasitet og eget distribusjonsnettverk for salg av narkotika. En stor del av rekrutteringsaktivitetene foregår på sosiale medier. Det produseres og distribueres skrytebilder og musikkvideoer som forherliger gangsterlivet, og som viser våpen, penger, kjendiser og jenter. Rekrutteringsaktivitetene foregår som regel i gjengenes egne kjerneområder og i ungdommenes nærmiljø.

Hatefulle og andre straffbare ytringer i det offentlige rom

Det er sannsynlig at hatefulle ytringer vil fortsette å øke i omfang og ha en polariserende effekt på det norske samfunnet. Videre er det lite sannsynlig at de som fremsetter ytringene, vil omsette disse til vold. Imidlertid kan det økende omfanget legitimere ytringene og inspirere andre, og dermed øke potensialet for hatmotiverte voldshandlinger.

I forbindelse med markeringer som fremmer ytterliggående budskap, er det meget sannsynlig at enkeltindivider i begge ender av det politiske spekteret har evne og vilje til å begå alvorlige ordensforstyrrelser og voldelige handlinger samt fremprovosere tilsvarende reaksjoner hos meningsmotstandere.

Ytringsfriheten står sterkt i Norge. Noen ytringer sprer imidlertid hat og er derfor forbudt etter norsk lov. Hatefulle ytringer er rasistiske eller diskriminerende, og enkelte oppfordrer til fysisk vold. Samtidig er det gitt et vern mot diskriminerende eller hatefulle ytringer som fremmes i offentligheten (straffeloven § 185). Enkelte ytringer oppfordrer også til vold. Antallet anmeldte hatefulle ytringer har økt jevnt siden 2015. Ytringene som er registrert, har primært vært fremsatt med bakgrunn i etnisitet, men også religion og livssyn, seksuell legning og nedsatt funksjonsevne.

De fleste ytringene fremsettes i sosiale medier, særlig i Facebook-grupper eller i kommentarfelt på ulike nettsider. Fenomenet forsterkes av at avsenderne kan være anonyme i foraene

hvor ytringene fremsettes. Gruppedynamikk bidrar til at mange får lavere terskel for å komme med stadig mer ekstreme ytringer. Negative ytringer i kommentarfelt rettes også mot politikere og andre samfunnsdebattanter. Slike ytringer regnes ikke nødvendigvis som hatefulle i juridisk forstand, men kan likevel ha uønskede konsekvenser for enkeltpersoner, grupper og hele samfunnet. Hatefulle ytringer kan derfor utgjøre en trussel mot demokratiet og har en negativ effekt på samfunnsdebatten ved at personer eller grupper kan vegre seg for å stille som folkevalgt eller ta del i den offentlige debatten som følge av belastningen dette medfører.

Ytringer i det offentlige rom, både fysisk og digitalt, preges i økende grad av polarisering og ekstremisme. Grupper med ytterliggående meninger og fiendtlige budskap organiserer dessuten markeringer med fysisk oppmøte som provoserer et bredt spekter av befolkningen. Sammen med ekstreme uttalelser både innenfor og utenfor rammen av ytringsfriheten i digitale kanaler, kan disse trigge voldshandlinger fra meningsmotstandere. Meningsmotstanderne har ulik bakgrunn og tilhørighet og inkluderer minoritetsungdom og aktive medlemmer av aktivistgrupper på venstre og høyre ytterpunkt av den politiske skalaen, i tillegg til ekstreme islamister.

TRUSLER MOT
LIV OG HELSE

Med *trusler mot liv og helse* menes i denne sammenheng vold og seksuelle overgrep mot barn og voksne. Voldskriminalitet omfatter både fysisk, psykisk og latent² vold. Vold og seksuelle overgrep skjer i hjemmet, i det offentlige rom og på nettet. Nedenfor følger utvalgte særlig alvorlige kriminalitetstrusler innen denne hovedkategorien.

Voldspotente enkeltpersoner med alvorlige psykiske lidelser

Det er sannsynlig at flere personer med alvorlige psykiske lidelser enn tidligere vil begå grove voldshandlinger og utgjøre en alvorlig trussel både mot seg selv og andre. Psykiske problemer i kombinasjon med blant annet rusmisbruk, samlivsproblemer eller økonomiske problemer forsterker faren for voldsutøvelse.

Symptomer på, mistanke om eller diagnostisert psykisk sykdom hos gjerningspersonen knyttes til en betydelig andel av anmeldte drap og drapsforsøk siden 2016, mellom 30 og 45 prosent. Nesten 60 prosent av gjerningspersonene i disse sakene ble vurdert

² Latent vold er vold som virker i kraft av sin mulighet, det vil si at muligheten og risikoen for at ny vold kan oppstå vil styre atferden til den utsatte for å unngå ny vold (Isdal, 2000).

som *ikke strafferettslig tilregnelig*. I halvparten av sakene var gjerningspersonen ruspåvirket på gjerningstidspunktet. Rusmisbruk kan forsterke faren for voldsutøvelse hos personer med alvorlige psykiske lidelser.

Politiet og andre samarbeidspartnere rapporterer om en økning i tilfeller av grov vold og trusler utøvet av personer med alvorlige psykiske lidelser. Disse utøver volden både mot tilfeldige personer i det offentlige rom og personer i gjerningspersonens nære omgangskrets. Volden som utøves av personer med alvorlige psykiske lidelser, beskrives som både grovere og mer hensynsløs enn tidligere. Den inkluderer også trusler med våpen på offentlig sted, for eksempel ved bruk av replikavåpen, kniv, sverd eller øks.

Gjerningspersonene er ofte godt kjent både i psykisk helsevern og hos politiet. Selv om mange tidvis er underlagt kontroll gjennom opphold på psykiatrisk avdeling, vil flere i lange perioder ikke oppfylle vilkårene for tvangsinnleggelse, selv om familie og omgangskrets har uttrykt bekymring. Økningen i tilfeller av grov vold utført av personer med alvorlige psykiske lidelser kan ha sammenheng med endringene i vilkårene

for tvungent psykisk helsevern fra 2017. Personer med alvorlige psykiske lidelser som faller mellom ulike hjelpetiltak og instanser, kan ha en særlig utagerende og truende atferd som påvirker den alminnelige tryggheten i samfunnet negativt.

Vold i nære relasjoner

Det er sannsynlig at det vil bli en økning av vold i hjemmet, som følge av virkninger av koronapandemien. Dette vil omfatte både nye voldsutøvere og økt voldsbruk i familier der det allerede utøves vold.

Hvert år utsettes både barn og voksne for vold fra en av sine aller nærmeste. Volden kan være svært grov og i noen tilfeller dødelig. Av alle drap begått i perioden 2016–2019 hadde 40 prosent av ofrene en nær relasjon til gjerningspersonen, det vil si at de var partner, ekspartner, forelder eller barn. Barn er spesielt utsatte for vold, både ved å bli fysisk utsatt selv og som vitne til vold og mishandling i hjemmet. Gjerningspersonene er i hovedsak menn, både når det gjelder vold mot barn og partnervold.

I en rapport fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress fra 2020 fremkommer det at økt arbeidsledighet og økonomiske nedgangstider har sterk sammenheng med økt fare for alkohol- og rusmisbruk, angstlidelser og depresjon. Dette kan igjen føre til økt fare for vold, overgrep og omsorgssvikt, både hos personer som allerede utøver vold, og nye voldsutøvere. Økonomiske bekymringer og bortfall av viktig sosialt nettverk og støtte for familien kan også bidra til forverring av situasjonen.

Familiemedlemmer som begår seksuelle overgrep mot barn

Det er mulig at antallet seksuelle overgrep mot barn begått av familiemedlemmer vil øke. Overgrepene vil også ramme barn som ikke tidligere har vært utsatt for dette. Dette ses i sammenheng med et større handlingsrom for familiemedlemmer til å begå seksuelle overgrep i hjemmet, grunnet virkningene av koronapandemien.

Det kan være mange utløsende årsaker til at en person begår seksuelle overgrep mot barn i sin nærmeste familie. Konflikt- og krisesituasjoner forårsaket av økonomiske

problemer, rusmisbruk eller psykisk sykdom er noen eksempler på slike årsaker.

Hvert år utsettes flere hundre barn i Norge for seksuelle overgrep fra et nært familie-medlem. I 45 prosent av voldtektene av barn under 14 år som ble registrert i 2019, var det en familierelasjon mellom overgriperen og barnet. I majoriteten av sakene var overgriperen far eller stefar, men mange opplever også å bli utsatt for overgrep fra en bror,

stebor, bestefar eller onkel. I saker der mor eller stemor begår overgrep, er ofte en mann involvert i tillegg. I mange tilfeller begår gjerningspersonen overgrep over måneder eller år, og overgrepene kan være svært grove. I enkelte saker utsetter gjerningspersonen flere barn i familien for overgrep.

Flere organisasjoner som tilbyr hjelpe-tjenester, rapporterer om at det har vært en økning i henvendelser fra barn og unge som

har opplevd seksuelle overgrep i hjemmet, siden smitteverntiltakene ble innført i mars 2020. Økningen gjelder både samtaler om vold og seksuelle overgrep, og samtaler har en større alvorlighetsgrad enn før koronapandemien. Overgrepene har skjedd i en periode hvor både barne- og ungdomstilbudet og kapasiteten hos sosial- og helse-tjenestene har vært redusert. I tillegg har mange barn vært mer hjemme fra barnehage og skole, noe som har medført et større handlingsrom for overgriperne.

Norske borgere som bestiller direkteoverførte overgrep

Det vurderes som mulig at flere personer med seksuell interesse for barn vil bestille direkteoverførte overgrep, ettersom det i det kommende året vil være vanskelig å reise for å begå fysiske overgrep.

Europol har rapportert om en økning i direkteoverførte bestillingsovergrep i 2020. De ser økningen i sammenheng med at strenge reiserestriksjoner har ført til at personer som tidligere begikk fysiske seksuelle overgrep mot barn i andre land, nå i stedet

velger å bestille direkteoverførte overgrep mot barn som befinner seg i utlandet. Filippinene rapporterer om en betydelig økning av slike overgrep under pandemien, noe som kan forklares med reduserte inntektsmuligheter for en allerede fattig befolkning, i tillegg til økt etterspørsel.

De siste årene har flere norske borgere blitt dømt for å ha bestilt direkteoverførte seksuelle overgrep mot barn. Flere av de domfelte har bestilt overgrep over flere år, og overgrepene har vært av svært alvorlig karakter. Personer som oppholder seg i Norge, har i hovedsak bestilt direkteoverførte overgrep mot barn bosatt på Filippinene, men også mot barn i andre land som Romania og Madagaskar.

Tilretteleggerne i gjerningslandene er ofte barnas omsorgspersoner, som ønsker å skaffe penger til familien. Kriminaliteten kan imidlertid også ha et mer organisert preg, der pengene ikke går til barnets familie, men til halliker eller andre mer profesjonelle tilretteleggere. Betaling for direkteoverførte bestillingsovergrep skjer i hovedsak gjennom betalingsformidlere og nettbaserte betalingsløsninger.

A hand is shown hovering over a laptop keyboard. A semi-transparent digital shield is overlaid on the hand, containing a keyhole icon and binary code. The background features a laptop screen with various data visualizations and a red laser beam. A yellow diagonal bar is located in the top right corner.

TRUSLER MOT NÆRINGS LIVET OG I DET DIGITALE ROM

Med *trusler mot næringslivet og i det digitale rom* menes kriminalitet som foregår over internett. Datakriminalitet begås først og fremst for økonomisk vinning. Noen tilfeller av datakriminalitet begås imidlertid for å skade maskinvare eller digitale tjenester eller for å skaffe sensitiv informasjon. Denne type kriminalitet rammer både næringslivet, offentlige virksomheter og kritiske samfunnsfunksjoner i tillegg til privatpersoner. Nedenfor følger utvalgte særlig alvorlige kriminalitetstrusler innen denne hovedkategorien.

Datainnbrudd med løsepengevirus

Det vurderes som meget sannsynlig at norske virksomheter vil bli utsatt for datainnbrudd med løsepengevirus. Dette ses i sammenheng med en jevn økning i antallet hendelser de siste årene og mulighet for høy profitt. I tillegg er identifisering av gjerningspersoner og straffeforfølgelse meget kompleks. Det er videre mulig at virksomheter med samfunnskritiske funksjoner vil bli utsatt for datainnbrudd.

Løsepengevirus er den største nåværende trusselen på datakriminalitetsfeltet og har kostet næringslivet flere hundre millioner kroner de to siste årene. Dette er en type skadevare som brukes til å kryptere datafiler i offerets datasystem, før aktøren krever løsepenger mot å heve krypteringen. Metoden er komplisert og krever avansert teknisk kompetanse. Antallet registrerte tilfeller av løsepengevirus, både forsøk og vellykkede tilfeller, har økt globalt og i Norge siden 2013. Globalt er det anslagsvis 5–15 internasjonale aktører som er aktive til enhver tid. I Norge har vi informasjon om at én aktør alene har gjennomført over 30 vellykkede datainnbrudd mot norske bedrifter det siste året.

Løsepengevirus og andre former for datakriminalitet starter ofte likt, ved at aktøren leter bredt etter innganger til potensielle ofres nettverk. Dette kan skje blant annet ved sosial manipulering i e-poster (phishing), utnyttelse av svakheter i programvare eller gjetting av passord (brute forcing). Når aktøren først har fått informasjon som kan utnyttes, kan det ta flere måneder før løsepengeviruset aktiveres, noe som gjør det vanskelig både å håndtere hendelsen umiddelbart og å spore relevant

nettverksaktivitet. Selv om få datainnbrudd er vellykkede, er det stort potensial for profitt, og mulighetene for å identifisere og straffe-forfølge gjerningspersonene er små. Skadepotensialet for ofrene er betydelig. Et kjent eksempel er datainnbruddet mot Norsk Hydro i 2019, som kostet virksomheten ca. 600 millioner kroner.

Koronapandemien har belyst sårbarheten til offentlige virksomheter med kritiske beredskapsfunksjoner. Internasjonalt er det meldt om flere hendelser med løsepengevirus mot nasjonale beredskapsfunksjoner. Et slikt angrep kan i ytterste konsekvens føre til tap av liv og helse samt svekke tilliten til den rammede samfunnsfunksjonen.

Bedrageri mot næringslivet

Det vurderes som meget sannsynlig at kriminelle aktører vil øke sin aktivitet med faktura- og direktørbedrageri rettet mot norske virksomheter. Dette ses i sammenheng med potensialet for høy profitt, lav oppdagelsesrisiko og en økning de siste årene. Større virksomheter er mer utsatt for målrettede bedragerier, mens mindre virksomheter oftere er utsatt for massebedragerier.

Kriminelle aktører benytter særlig to fremgangsmåter: faktura- og direktørbedrageri. Ved fakturabedrageri forledes mottakeren av fakturaen til å betale for en vare eller tjeneste vedkommende ikke har bestilt, eller aktøren endrer mottakers kontonummer på en reell faktura ved å sende en e-post med «oppdatert» betalingsinformasjon. Ved direktørbedrageri skaffer den kriminelle aktøren seg informasjon om nøkkelindivider i en organisasjon. Aktøren utgir seg så for å være leder og henvender seg ofte til en økonomimedarbeider i organisasjonen for å få overført en større sum penger til utlandet.

Faktura- og direktørbedrageri har økt i omfang de siste årene. I 2019 utgjorde direktør- og fakturabedrageri nærmere 60 prosent av det økonomiske tapet knyttet til svindel ved bruk av sosial manipulering i Norge. 13 prosent av norske virksomheter oppga i 2019 å ha blitt utsatt for direktørbedrageri i løpet av det siste året. Større virksomheter er særlig utsatt, men også frivillige organisasjoner er målgruppe for denne typen kriminalitet. Den betydelige gevinsten kriminelle tilegner seg, blir i mange tilfeller reinvestert i andre typer kriminalitet.

Faktura- og direktørbedrageri ved endring av mottakers kontonummer utføres av organiserte kriminelle grupperinger i utlandet. Aktørene fremstår som tilpasningsdyktige, de velger ofre bevisst og utnytter menneskelige feil og/eller sårbarheter i datasystemer. Det økonomiske tapet som følge av fakturabedrageri økte fra 8,7 millioner kroner i 2018 til rundt 138,5 millioner kroner i 2019. Konsekvensene for enkeltbedrifter kan være store, og siden bedrageriet i ytterste konsekvens kan føre til konkurs, vil det også kunne påvirke enkeltindivider i stor grad.

Økt bruk av hjemmekontor har gjort bedrifter særlig utsatt for faktura- og direktørbedrageri. I 2020 så Nordic Financial Cert en økning i faktura- og direktørbedrageri. Under koronapandemien har det også blitt avslørt mange fakturabedragerier knyttet til blant annet smitteforebygging.

Investeringsbedrageri

Under koronapandemien har det vært en økning i antallet tilfeller av investeringsbedrageri, spesielt aksjebedragerier via falske handelsplattformer. Det er meget sannsynlig at investeringsbedragerier vil fortsette å øke både knyttet til kryptovaluta og falske handelsplattformer.

Et investeringsbedrageri går ut på å forlede privatpersoner eller foretak til å investere i prosjekter eller produkter som er verdiløse eller ikke-eksisterende. Sosial manipulering er en sentral del av bedrageriprosessen.

Det rapporteres at antallet forsøk på investeringsbedrageri ble doblet i 2020, sammenlignet med 2019. Flere banker rapporterer om en økning i antallet svindel-forsøk siden 2018, med en særlig økning i 2019, som har fortsatt i 2020. Under koronapandemien har mange, særlig eldre, blitt sittende mer hjemme alene. Dette har gjort dem mer sårbare for svindel. En fremtredende modus innen investeringsbedrageri er å tilby salg av aksjer eller kryptovaluta.

Pyramidespill med salg av kryptovaluta tiltrekker seg privatpersoner gjennom løfter om høy avkastning. Verdiøkningen investorene forespeiles, er kun en illusjon, fordi kryptovalutaen ikke eksisterer. Pyramidespilletts forretningsmodell går ut på å verve nye investorer som sikrer ny kapital, som utbetales til bedragerne, mens investorene taper investeringen. Et eksempel på et slikt pyramidespill er OneCoin. Organiserte kriminelle grupperinger på Balkan antas å ha svindlet til seg rundt fire milliarder euro i perioden 2014–2018 gjennom dette spillet.

Eiendomsbedrageri har vist seg å være lukrativt i Norge. Bedragerne etablerer egne aksjeselskap som angivelig driver med eiendomsutvikling, og lurer småsparere til å investere. Aktørene selger overprisede eiendommer til aksjeselskapene og sitter igjen med overskuddet. Et eksempel er Indigo Finans-saken, hvor selskapet slo seg konkurs i 2017. Straffesaken har pågått siden. Kravet til konkursboet er på rundt 33 millioner kroner. Imidlertid antas investorer og småsparere å ha investert nærmere 300 millioner kroner i selskapet over flere år.

TRUSLER MOT
SAMFUNNSSTRUKTURER,
RESSURSGRUNNLAG
OG MILJØ

Med *trusler mot samfunnsstrukturer, ressursgrunnlag og miljø* menes kriminalitet som truer norsk økonomi ved at aktørene unnlater å betale skatter og avgifter eller misbruker offentlige støtteordninger. Dette truer finansieringsgrunnlaget for den norske velferdsstaten, er konkurransevridende og undergraver tilliten til systemene som skal ivareta rettigheter og et rettferdig arbeidsmarked. Videre omfatter kategorien trusler mot miljø, som ulovlig uttak av og handel med verdifulle naturressurser og besparelser som følge av brudd på regelverk som skal beskytte mot helse- og miljøskadelig forurensning. Miljøkriminalitet er også ofte profittmotivert. Nedenfor følger utvalgte særlig alvorlige kriminalitetstrusler innen denne hovedkategorien.

Arbeidsgivere som unndrar skatt ved svart arbeid

Det vurderes som sannsynlig at det vil bli en økning i antallet arbeidsgivere som benytter svart arbeid, grunnet større etterspørsel etter arbeidskraft i bransjer som er særlig belastet med skatte- og avgiftskriminalitet. Spesielt gjelder dette bransjer i vekst som varetransport samt bygg og anlegg.

Arbeidsgivere som systematisk unnlater å opplyse om omsetning og/eller benytter uregistrerte arbeidere, unndrar store summer fra fellesskapet og utkonkurrerer legale virksomheter. De ansatte mister i tillegg viktige velferdsrettigheter. Virksomheter som driver svart, benytter ofte ulovlig arbeidskraft, og driften er i stor grad kontantbasert. Ved svart arbeid kan det også hvitvaskes utbytte fra annen kriminalitet.

Koronapandemien har medført høyere arbeidsledighet, men også økt etterspørsel etter tjenester i bransjer som er særlig belastet med skatte- og avgiftskriminalitet. Videre er det avdekket organisert bedrageri ved bruk av fiktive ansatte for å søke lønnskompensasjon for falske permitteringer og kamuflere svart arbeid. Dermed minimerer aktørene skatteutgifter i tillegg til at de urettmessig mottar statlig kompensasjon.

Svart arbeid benyttes ofte i bransjer med lave krav til utdanning og kompetanse, som i bygg- og anleggsbransjen og transportbransjen. Arbeidsgiverne opptrer enkeltvis eller inngår i nettverk med knytninger til organisert kriminalitet.

Ulovlig fiske og underrapportering av fangst i fiskerinæringen

Det vurderes som meget sannsynlig at enkelte næringsutøvere vil videreføre et omfattende ulovlig fiske og under- og feilrapportering av fangst. Det vurderes som meget sannsynlig at betydelig ulovlig uttak av kongekrabbe i fiskerinæringen vil fortsette.

Med *fiskerikriminalitet* menes straffbare handlinger som kan knyttes direkte til fiskerinæringens verdikjeder. Sentralt står ulovlig fiske samt under- og feilrapportering av fangst.

Ulovlig fiske er et betydelig problem globalt og har bidratt til at mange viktige kommersielle bestander er sterkt overbeskattet og står i fare for kollaps. I norske farvann har vi solide fiskebestander, men villfanget fisk, hummer og kongekrabbe er ettertraktede varer med et betydelig profitt-potensial for flere aktører i produksjonskjeden. Ulovlig fiske utføres av både norske og utenlandske fiskeforetak og er en grensekryssende kriminalitetsutfordring. Fiskerinæringen er i stor grad industrialisert og

integret i det globale markedet. Dette åpner for avanserte former for økonomisk kriminalitet både i Norge og i utlandet.

Ulovlig fiske kamufleres ved hjelp av underrapportering. Det har av flere aktører i mange år vært vesentlig og systematisk underrapportering av fangst i næringen. Fartøy leverer fisk som ikke blir rapportert til myndighetene, og de blir kompensert for den svarte fisken gjennom ekstra betaling for den veide og lovlige delen av fangsten. Mottakene skjuler underrapporteringen ved å overfylle kartongene med fisk eller bearbeide fisken selv slik at vekten endres. Fakturaer, landings- og sluttседler blir utstedt av mottakene, som oppgir uriktig kvantum eller art. Dermed kan fartøyene kvoteavregnes med mindre fangst enn det som reelt er landet. Fartøyene kan på denne måten fiske mer enn den årlige fartøykvoten tilsier, og oppnå betydelig gevinst fra salg av den ekstra fangsten. Mottakene på sin side får omsatt mer råstoff til eksport.

Innen kongekrabbenæringen krever noen næringsaktører overpris på kongekrabbe fra mottaket, mot at de får levere større mengder illegalt fanget kongekrabbe. Høy verdi på kongekrabbe har ført til omfattende ulovlig

ILLUSTRASJON/FOTO: SHUTTERSTOCK

fangst. Fangsten foregår i Finnmark, mens distribusjonsnettene opererer i hele landet.

Fiskerikriminalitet er en kompleks kriminalitetsform, som omfatter ulike former for både arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet. Ulovlig fiske er også miljøkriminalitet ved at det undergraver bærekraften i norsk fiskeriforvaltning.

Det er avdekket at fiskemottak og fiskefartøy benytter ulovlig arbeidskraft og utnytter utenlandske arbeidere blant annet til svart arbeid. En vanlig modus er i tillegg at arbeiderne må tilbakebetale lønn, og de har gjerne dårlige arbeidsvilkår. Fiskerikriminalitet gir store inntektstap for den norske stat.

Arbeidsgivere utnytter utenlandske arbeidstakere

Det vurderes som sannsynlig med en økt og grovere utnyttelse av arbeidstakere, som et virkemiddel for å holde kostnadene på et minimum og for å vinne anbud og oppdrag. Videre vurderes det som meget sannsynlig at enkelte aktører vil fortsette å tilrettelegge for innreise for utenlandske arbeidstakere. ID-misbruk vil være sentralt for gjennomføringen. I tillegg er det meget sannsynlig at flere utlendinger enn tidligere vil benytte falske arbeidskontrakter for å legitimere innreise til Norge på uriktig grunnlag. Dette følger av tiltak iverksatt i forbindelse med koronapandemien.

Arbeidslivskriminalitet³ foregår i bransjer med en høy andel ufaglærte, manglende regulering, lave etableringskostnader og utbredt bruk av underleverandører. Eksempler på bransjer er landbruk, fiskeri, transport samt bygg og anlegg. Arbeidslivskriminalitet finner sted over hele landet, og aktørene er alt fra enkeltindivider i små virksomheter til nettverk med knytninger til alvorlig organisert kriminalitet. Koronapandemien har ført til økt konkurranse i mange bransjer.

Enkelte aktører i bransjer med lave krav til utdanning rekrutterer utenlandske arbeidstakere for å minimere lønn og kostnader relatert til lovpålagte helse-, miljø- og sikkerhetstiltak. Arbeidstakerne får ikke utbetalt lønnen de har krav på, og opparbeider seg heller ikke rettigheter til for eksempel sykepenger. ID-misbruk er en sentral del av arbeidslivskriminaliteten. Ved å oppgi uriktig identitet kan en tredjelandsborger fremstå som EØS-borger for å kunne arbeide i Norge. Utlendinger vil dermed

oppholde seg i Norge på falskt grunnlag og oppnå rettigheter de ikke har krav på.

Utlendinger uten lovlig opphold eller gyldig arbeidstillatelse trues til å godta ulovlige lønns- og arbeidsvilkår i frykt for å bli kastet ut av Norge. Arbeidsgiverne er både norske og utenlandske. Utnyttelsen skjules ofte i en kjede av underleverandører, eller ved at utlendingen oppfordres til å arbeide i et enkeltpersonforetak med færre velferdsrettigheter. Aktører som driver lovlig, risikerer å bli utkonkurrert av de som driver ulovlig.

Rekruttering av utenlandsk arbeidskraft har blitt lukrativt. Den som rekrutterer, er ofte av samme etnisitet som den som rekrutteres. I 2020 ble det rapportert at mange fremviste falske arbeidskontrakter ved grensen for å omgå reiserestriksjoner i forbindelse med koronapandemien. I sosiale medier og utenlandske aviser annonseres det salg av «arbeidskontrakter» i Vest-Europa og Norge.

³ Arbeidslivskriminalitet innebærer handlinger som bryter med norske lover om lønns- og arbeidsforhold, trygde, skatter og avgifter, gjerne utført organisert, som utnytter arbeidstakere eller virker konkurransevridende og undergraver samfunnsstrukturen. Et karakteristisk trekk ved arbeidslivskriminalitet er innslaget av multikriminalitet.

Aktører som begår konkurskriminalitet

Det er sannsynlig at konkurskriminalitet vil øke og kamoufleres i mengden av konkurser, som følge av økonomiske vanskeligheter knyttet til koronapandemien. Dette vil skje ved at aktører vil maksimere profitten fra ikke-levedyktige virksomheter før de slås konkurs.

Ved de aller fleste konkurser foreligger det ikke straffbare forhold. Historisk følges finanskriser imidlertid av omfattende konkurskriminalitet. Et økt antall konkurser gjør det vanskeligere å avdekke denne typen kriminalitet.

Ved konkurskriminalitet tappes ofte virksomheter urettmessig for verdier mens de fortsatt eksisterer. For eksempel selges eiendeler til underpris, eller midler plasseres i andre foretak. I forkant av konkurser begås det dessuten ofte bedrageri mot kredittinstitusjoner og investorer for urettmessig å tilføre driftskapital til en virksomhet som ikke lenger har livets rett. Konkurs benyttes også som redskap for å begå eller skjule annen økonomisk kriminalitet. Konkurskriminalitet rammer kreditorene, som opplever store økonomiske tap. Videre kan

denne typen kriminalitet være konkurransevridende og i tillegg ramme privatpersoner som aldri mottar tjenester eller varer de har betalt for.

Både enkeltpersoner og organiserte kriminelle driver med konkurskriminalitet. De opererer gjerne med flere selskaper samtidig og bytter stadig adresser og navn på virksomhetene. Flere er ilagt næringsforbud, men oppretter nye virksomheter registrert i andres navn for å unngå å bli oppdaget. I 2019 ble det ved en gjennomgang av aktører innen arbeidslivskriminalitet avdekket at 45 prosent var registrert med en ledende rolle i en virksomhet som ble slått konkurs.

Det har vært færre tvangsavviklinger og konkurser i løpet av 2020 enn i 2019 og 2018. Noe av grunnen til dette er at bedrifter gjennom 2020 er gitt betalingsutsettelse på skatter og avgifter i tillegg til at de kompenseres med økonomiske støtteordninger. Flere bedrifter har lav likviditet som følge av koronapandemien, spesielt etter den andre nedstengingen høsten 2020. Disse vil ha utfordringer med å innbetale utestående skatter og avgifter i tillegg til skattepliktige koronatilskudd. Betalingsutsettelsene utløper fra våren 2021.

TRUSLER MOT GRENSE-
OG INDRE SIKKERHET

Med *trusler mot grense- og indre sikkerhet* menes kriminalitet som truer indre og ytre Schengen-grenser og tryggheten på territoriet. Dette omfatter blant annet ID-misbruk og grenserelatert kriminalitet som smugling av varer og migranter, i tillegg til ulovlig grensepassering og opphold. Nedenfor følger en utvalgt særlig alvorlig kriminalitetstrussel innen denne hovedkategorien.

Utlendinger som misbruker ID-dokumenter

Det vurderes som meget sannsynlig at det vil bli en økning av impostere som urettmessig benytter ekte dokumenter ved ulovlig innreise. Innføringen av reisestriksjoner under koronapandemien, med strengere grensekontroll, skaper et økt behov for å legitimere innreise til Norge gjennom misbruk av ID-dokumenter. Fremveksten av andre former for ID-misbruk som morfing utfordrer kontrollarbeidet ytterligere. Det vurderes som mulig at denne modusen også vil bli benyttet ved ulovlig innreise til Norge.

To typer ID-misbruk som særlig truer samfunnssikkerheten, er impostere og morfing. Begge deler kan være vanskelig å avdekke og er derfor attraktive moduser for kriminelle. Frontex har i flere år vurdert impostere som den største ID-trusselen i Europa. Antallet avdekkede impostere i Norge er lavt, men har økt de siste årene.

Morfing er en fremvoksende trussel, og Frontex omtaler den som en global sikkerhetstrussel. Morfing gjør det mulig å omgå biometrisystemer blant annet ved grensepassering, og det er svært utfordrende å avdekke misbruket i en personkontroll. Det er enklere å morfe et bilde enn å totalforfalske et dokument. Det er ikke avdekket tilfeller av morfing i Norge, men det ble avdekket tilfeller i Europa i 2020.

Det er registrert et økende tilbud av falske og ekte ID-dokumenter, herunder norske pass, som omsettes åpent på digitale plattformer. Dokumenter fra EU- og Schengenland er spesielt attraktive, fordi brukerne av disse dokumentene kontrolleres sjeldnere enn andre. Både etterspørselen etter og tilbudet om ID-dokumenter er

ILLUSTRASJON/FOTO: NASTAVNA I O. SENTER

betydelig, og tilbydere av slike dokumenter straffeforfølges i liten grad.

ID-misbruk tilrettelegger for ulike typer kriminalitet, blant annet menneskesmugling, menneskehandel og arbeidslivskriminalitet. Økt grensekontroll har skapt et større behov for ID-misbruk. ID-misbruk utgjør en trussel ved at den reelle identiteten til utenlandske personer som reiser inn til og oppholder seg i landet, er ukjent. Disse kan tilegne seg rettigheter de ikke har krav på, som for eksempel utbetalinger fra NAV, eller rett til norsk statsborgerskap på falskt grunnlag. Videre kan de begå gjentatt og grov kriminalitet og bli utvist fra Norge, men fortsette å bli

i landet fordi de ikke kan returneres til hjemlandet som følge av at identiteten er ukjent. Personer med falsk identitet kan også utføre arbeid som krever sertifisering, men som de ikke er kvalifisert til.

Imposter – person som utgir seg for å være en annen, ved å bruke et autentisk ID-dokument som tilhører en annen person.

Morfing – teknikk som sammenstiller to eller flere bilder og manipulerer dem slik at resultatet ligner på begge de avbildede personene.

Politiets trusselvurdering 2021 er en av flere offentlige trussel- og risikovurderinger som utgis i første kvartal hvert år. Noen av de mest relevante er nevnt under:

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) er Norges nasjonale innenlands etterretnings- og sikkerhetstjeneste, underlagt justis- og beredskapsministeren. PST har som oppgave å forebygge og etterforske alvorlig kriminalitet mot nasjonens sikkerhet. Som ledd i dette skal tjenesten identifisere og vurdere trusler knyttet til etterretning, sabotasje, spredning av masseødeleggelsesvåpen, terror og ekstremisme. Vurderingene skal bidra i utformingen av politikk og støtte politiske beslutningsprosesser. PSTs årlige trusselvurdering er en del av tjenestens åpne samfunnskommunikasjon der det redegjøres for forventet utvikling i trusselbildet.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er Norges fagmyndighet for forebyggende nasjonal sikkerhet. Direktoratet gir råd om og gjennomfører tilsyn og andre kontrollaktiviteter knyttet til sikring av informasjon, systemer, objekter og infrastruktur av nasjonal betydning. NSM har også et nasjonalt ansvar for å avdekke, varsle og koordinere håndtering av alvorlige IKT-angrep. «Risiko»-rapporten er NSMs årlige vurdering av risikobildet for nasjonal sikkerhet. I rapporten vurderer NSM hvordan sårbarheter i norske virksomheter og samfunnsfunksjoner påvirker risikobildet, i lys av trusselbildet slik det vurderes av Etterretningstjenesten og PST. Rapporten anbefaler også tiltak for å redusere risiko forbundet med sikkerhetstruende virksomhet.

Etterretningstjenesten (E-tjenesten) er Norges utenlandsetterretningstjeneste. Tjenesten er underlagt forsvarssjefen, men arbeidet omfatter både sivile og militære problemstillinger. E-tjenestens hovedoppgaver er å varsle om ytre trusler mot Norge og prioriterte norske interesser, støtte Forsvaret og forsvarsallianser Norge deltar i, og understøtte politiske beslutningsprosesser med informasjon av spesiell interesse for norsk utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. I den årlige trusselvurderingen «FOKUS» gir E-tjenesten sin analyse av status og forventet utvikling innenfor tematiske og geografiske områder som tjenesten vurderer som særlig relevant for norsk sikkerhet og nasjonale interesser.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet. DSB har siden 2011 gjort risikoanalyser av alvorlige hendelser som kan ramme det norske samfunnet. De omfatter både naturhendelser, store ulykker og tilsiktede handlinger. Risikoanalysene går på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer for å få fram kunnskap og skape bevissthet om det brede spekteret av følgehendelser og konsekvenser. De har en lengre tidshorisont enn de årlige vurderingene til etatene nevnt over.

Politidirektoratet

Februar 2021

Layout: Staples